

Студијски програм/студијски програми: МАС политикологије - међународне студије
Врста и ниво студија: Мастер академске студије
Назив предмета: Регионална безбедност
Наставник (презиме, средње слово, име): Хаџић Љ. Мирослав, Ејдус, П. Филип
Статус предмета: Обавезан
Број ЕСПБ: 6
<p>Циљ предмета</p> <p>Предмет се заснива на проучавању улоге региона у студијама безбедности у ужем смислу, тј. компаративног регионализма у међународним односима у ширем смислу. У средишту пажње се налазе савремени теоријски приступи проучавању региона који треба да послуже као аналитички оквир за објашњавање и упоређивање безбедносних кретања на Западном Балкану и одабраним безбедносним регионима света. У средишту емпиријском посматрања се налази потрага за разлозима трајног мањка безбедности на Западном Балкану, односно изгледима за његову безбедносну нормализацију.</p> <p>Узимају се теорија регионалног безбедносног комплекса, критичке студије безбедности, те различити приступи изградњи региона да би се објаснили настанак, развој и савремене динамике унутар и између безбедносних региона. У том циљу, а ослонцем на теорију регионалног безбедносног комплекса и теорију секуритизације, биће пропитивана безбедносна међузависност земаља посматраних региона (Блиски исток и Северна Африка; пост-Совјетски регионални безбедносни комплекс; Европска унија). Посебно ће бити разматрани разлози учесталог политичког и безбедносног (пре) обликовања Југоисточне Европе. Потом ће на примеру евроатлантског управљања кризом бити анализирани домети, последице и ефекти спољнег мешања у регион. Следи затим дебата о ризико мапи Балкана, те идентификација критичних тачки његове безбедности. Биће пропитан и процес његовог преобликовања у безбедносну заједницу у склопу интеграционих процеса. Потом се хоће сагледати безбедносна динамика других безбедносних региона, која може бити од утицаја на кретања у овом региону. На крају се разматрају правци за даљи развој истраживања у овој области.</p> <p>Овим се курсом прво хоће преиспитати затечени сазнајни и фактографски материјал о безбедносном профилу Западног Балкана и везе коју на њега има динамика безбедности блиских региона. Затим се хоће проверити интеракцијска спрега унутрашњих и спољашњих актера у безбедносном обликовању Балкана, те проценити изгледи за аутономни настанак модерне и безбедне регије. Ослонцем на претходно хоће се створити поуздане претпоставке за тематизовање регионалне димензије безбедности Србије.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Усвајање поузданог, теоријског и методолошког, стајалишта за самостално истраживање, разумевање и тумачење безбедносног идентитета Западног Балкана и других региона у свету. Стицање довољних знања и способности за критичко преиспитивање и ревалоризацију наслеђеног – политичког и научног – дискурса о Балкану. Овладавање процедурама и инструментима за праћење и процену претњи регионалној безбедности, те њихов утицај на безбедност Србије. Стицање способности за стратешко планирање и оперативну примену безбедносне политике Србије у Југоисточној Европи, као евроатлантској регији.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Први део: Теоријски приступи проучавању региона у студијама безбедности -Компаративни регионализам и студије безбедности; Теорија регионалног безбедносног комплекса; Регион и критичке студије безбедности; Различита схватања о изградњи региона; Други део: Европски безбедносни комплекс и Западни Балкан после Хладног рата - Конфликтна формација на Западном Балкану; Безбедносна стабилизација региона: Евроатлантско управљање кризом и ратовима на Балкану током током 1990-их до 2000. године; Безбедносна сарадња и изградња безбедносне заједнице на Западном Балкану након 2000. године; Трећи део: Регионална безбедносна динамика у свету - Блиски исток и Северна Африка; пост-Совјетски регионални безбедносни комплекс; Европска унија. Резиме: Куда иде проучавање регионалне безбедности – могућности и проблем.</p> <p><i>Практична настава: Вежбе, Други облици наставе, Студијски истраживачки рад, семинарски рад.</i></p>
<p>Литература</p> <p>Основна литература: Adler, Emanuel, and Michael Barnett. 1998. <i>Security Communities</i>. Cambridge: Cambridge University Press; Bechev, Dimitar. 2011. <i>Constructing South East Europe: The Politics of Balkan Regional Cooperation</i>. London: Palgrave; Buzan, Barry and Ole Waever. 2003. <i>Regions and Powers: The Structure of International Security</i>. Cambridge: Cambridge University Press, pp. 3-93; 185-218; 377-396; Deyermond, Ruth. 2009. "Matrioshka hegemony? Multi-levelled hegemonic competition and security in post-Soviet Central Asia." <i>Review of International Studies</i> 35: 151-173; Ejdus, Filip. 2012. <i>Međunarodna bezbednost: teorije, sektori, nivoi</i>. Beograd: Službeni glasnik; Fawn, Rick. 2009. "'Regions' and their Study: wherefrom, what for and whereto?" <i>Review of International Studies</i> 35: 5-34; Frazier, Derrick and Robert Stewart-Ingersoll. 2010. "Regional powers and security: A framework for understanding order within regional security complexes." <i>European Journal of International Relations</i> 16 (4): 731-753; Grillot, Suzette R., Rebecca J. Cruise, and Valerie J. D'Erman. 2010. "Developing security community in the Western Balkans: The role of the EU and NATO." <i>International Politics</i> 47: 62-90; Hurrell, Andrew. 2007. "One world? Many worlds? The place of regions in the study of international society." <i>International Affairs</i> 83 (1): 127-146; Katzenstein, Peter. 2005. <i>A World of Regions: Asia and Europe in the American Imperium</i>. Ithaca, NY: Cornell University Press; Kavalski, Emilian. 2007. <i>Extending the European Security Community: Constructing Peace in the Balkans</i>. London: Taurus Academic Studies; MacFarlane, Neil. 2010. „Colliding state-</p>

building projects and regional insecurity in post-Soviet space.” In *Troubled Regions and Failing States: The Clustering and Contagion of Armed Conflicts*, edited by Kristian Berg Harpviken. Bingley: Emerald Group Publishing Limited, 103–126; Nojman, Iver. 2011. *Upotreba drugog*. Beograd: Beogradski centar za bezbednosnu politiku; Sbragia, Albert. 2008. “Comparative Regionalism: What Might It Be?” *Journal of Common Market Studies* 46: 29-49.

б) Допунска литература:

Acharya, Amitav. 2007. “The Emerging Regional Architecture of World Politics”, *World Politics* 59 (4): 629–652; Ayoob, Mohammed. 1999. „From Regional System to Regional Society: Explaining Key Variables in the Construction of Regional Order,” *Australian Journal of International Affairs* 53 (3): 247–260; Buzan, Barry and Ole Waever. 2003. *Regions and Powers: The Structure of International Security*. Cambridge: Cambridge University Press; Collins, Allan. 2007. “Forming A Security Community: Lessons from ASEAN.” *International Relations of Asia-Pacific* 7: 203-225; De Lombaerde, Phillipe, Fredrik Soderbaum, Luk van Langenhove, and Francis Baert. 2010. “The problem of comparison in comparative regionalism.” *Review of International Studies* 36: 731-753; Hadžić, Miroslav, Milorad Timotić, and Predrag Petrović, eds. 2010. *Security Policies in the Western Balkans*. Belgrade: Center for Civil-Military Relations; Hameiri, Shahar. 2012. „Theorising regions through changes in statehood: rethinking the theory and method of comparative regionalism.“ *Review of International Studies* 38; Hettne, Bjorn. 2005. „Beyond the ‘New’ Regionalism.“ *New Political Economy* 10 (4): 543–571; Hettne, Bjorn, and Fredrik Soderbaum. 2000. “Theorising the Rise of Regionness.” *New Political Economy* 5 (3): 457–473; Kovačević, Marko. 2011. „Uticaj izgradnje države na bezbednosnu dinamiku u okviru Teorije regionalnog bezbednosnog kompleksa“. *Bezbednost Zapadnog Balkana*, godina 6, broj 21: 49–61; Kubicek, Paul. 2009. „The Commonwealth of Independent States: An example of Failed Regionalism?“ *Review of International Studies* 35 (S1): 237-256; MacFarlane, Neil. 2004. „The United States and Regionalism in Central Asia.“ *International Affairs* 80 (3): 447-461; Nolte, Detlef. 2010. “How to compare regional powers: analytical concepts and research topics.” *Review of International Studies* 36: 881–901; Vuuren, Raimo. 2003. “Regionalism: Old and New.” 2003. *International Studies Review* 5: 25–51.

Број часова активне наставе				Остали часови
Предавања: 2	Вежбе: 1	Други облици наставе:	Студијски истраживачки рад: 1	

Методe извођења наставе
предавања са наставом, вежбе и/или практичан рад, тест, семинарски рад, индивидуално читање литературе

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања и вежби	20	писани испит	40
практична настава		усмени испит	
колоквијум-и	10	
семинарски рад	30		